

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2019 r.

Poz. 766

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 17 kwietnia 2019 r.

w sprawie szkolenia w dziedzinie uzależnień

Na podstawie art. 27 ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w dziedzinie uzależnień;
- 2) ramowe programy szkoleń w dziedzinie uzależnień;
- 3) tryb i sposób przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanego dalej „egzaminem końcowym”;
- 4) skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin końcowy;
- 5) wzory certyfikatów: instruktora terapii uzależnień i specjalisty psychoterapii uzależnień.

§ 2. 1. Podmiot prowadzący szkolenia w dziedzinie uzależnień powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) co najmniej 60% osób przeprowadzających szkolenia posiada certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień oraz co najmniej 7-letni staż pracy w terapii osób uzależnionych, a pozostałe osoby posiadają co najmniej tytuł zawodowy lekarza lub tytuł magistra oraz kompetencje adekwatne do zakresu tematycznego szkolenia w dziedzinie uzależnień;
- 2) w zakresie pomieszczeń dydaktycznych dysponuje salami wykładowymi przeznaczonymi do prowadzenia zajęć teoretycznych oraz zajęć praktycznych, a także pomieszczeniami przeznaczonymi do przechowywania dokumentacji procesu przebiegu rekrutacji uczestników szkolenia i przebiegu szkolenia;
- 3) w zakresie wyposażenia dydaktycznego posiada urządzenia służące do komunikacji elektronicznej, sprzęt teleinformatyczny i inny sprzęt niezbędny do realizacji celów szkolenia, w liczbie dostosowanej do liczby uczestników szkolenia;
- 4) prowadzi dokumentację przebiegu procesu rekrutacji uczestników szkolenia i przebiegu szkolenia;
- 5) zapewnia realizację staży klinicznych w podmiotach leczniczych:
  - a) które posiadają umowę na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień zawartą z Narodowym Funduszem Zdrowia,
  - b) które posiadają co najmniej 7-letnie doświadczenie w prowadzeniu leczenia i psychoterapii osób uzależnionych,

---

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 95).

- c) w których co najmniej 60% osób udzielających świadczeń w zakresie leczenia i psychoterapii osób uzależnionych posiada certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień,
  - d) które zapewniają szkolenia praktyczne oraz możliwość zastosowania w praktyce wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie zajęć teoretycznych i warsztatowych, w tym w zakresie oddziaływań diagnostycznych, motywujących, psychoterapii indywidualnej, psychoterapii grupowej, oraz w zakresie metod leczenia o udokumentowanej w badaniach naukowych skuteczności,
  - e) które uzyskały pozytywną opinię dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „dyrektorem Biura”, potwierdzającą spełnianie wymagań określonych w lit. a–d;
- 6) zapewnia realizację superwizji klinicznej u osób, które:
- a) posiadają certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień od co najmniej 7 lat,
  - b) posiadają co najmniej 7-letnie doświadczenie w pracy psychoterapeutycznej z osobami uzależnionymi,
  - c) posiadają co najmniej 7-letnie doświadczenie w pracy dydaktyczno-szkoleniowej,
  - d) poddają swoją pracę jako specjalista psychoterapii uzależnień superwizji klinicznej,
  - e) ukończyły szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzone metodami terapii o udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności: humanistyczno-doświadczeniowej, psychodynamiczno-psychoanalitycznej, systemowej, poznawczo-behawioralnej oraz integracyjnej,
  - f) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo,
  - g) uzyskały pozytywną opinię dyrektora Biura, potwierdzającą spełnianie wymagań określonych w lit. a–e – zwanych dalej „superwizorami psychoterapii uzależnień”.

2. Po stwierdzeniu spełnienia wymagań, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 5 lub 6, dyrektor Biura zamieszcza na stronie internetowej Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Biurem”:

- 1) informację o realizowaniu przez podmiot leczniczy stażu klinicznego – na wniosek tego podmiotu;
- 2) informację o realizowaniu przez superwizora psychoterapii uzależnień superwizji klinicznej – na wniosek tego superwizora.

§ 3. Ramowe programy szkoleń w dziedzinie uzależnień obejmują szkolenie w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień oraz w zakresie instruktora terapii uzależnień określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Do egzaminu końcowego może przystąpić osoba, która z wynikiem pozytywnym ukończyła wszystkie części szkolenia określone w ust. 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

2. Informację o terminie egzaminu końcowego w części pisemnej i części ustnej dyrektor Biura ogłasza na stronie internetowej Biura co najmniej 90 dni przed wyznaczoną datą części pisemnej tego egzaminu.

3. W celu przystąpienia do egzaminu końcowego osoba, o której mowa w ust. 1, składa w Biurze wnioski o dopuszczenie do egzaminu końcowego w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień albo w zakresie instruktora terapii uzależnień.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i datę urodzenia;
- 3) miejsce urodzenia;
- 4) adres korespondencyjny;
- 5) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu;
- 6) nazwę podmiotu szkolącego;
- 7) datę rozpoczęcia szkolenia;

- 8) informację o zakresie studium przypadku dotyczącego osoby uzależnionej albo osoby uzależnionej i osoby bliskiej osoby uzależnionej, zwane dalej „studium przypadku”;
- 9) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie przez Biuro danych osobowych udostępnionych we wniosku i w załączonych dokumentach oraz wyników egzaminu końcowego, w celu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000 i 1669 oraz z 2019 r. poz. 730) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).

5. Do wniosku o dopuszczenie do egzaminu końcowego dołącza się:

- 1) odpis dokumentu potwierdzającego:
  - a) ukończenie kierunku studiów, na którym osoba składająca wniosek uzyskała tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, lub tytuł magistra, zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 27 ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli wniosek dotyczy przystąpienia do egzaminu końcowego w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień, albo
  - b) uzyskanie co najmniej wykształcenia średniego lub średniego branżowego, o którym mowa w art. 27 ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli wniosek dotyczy przystąpienia do egzaminu końcowego w zakresie instruktora terapii uzależnień;
- 2) zaświadczenie wydane przez podmiot szkolący, potwierdzające ukończenie z wynikiem pozytywnym odpowiednich części szkolenia, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, zawierające następujące informacje:
  - a) imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie dotyczy, oraz jej numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i datę urodzenia,
  - b) liczbę godzin szkolenia w każdej z części;
- 3) zaświadczenie wydane przez ośrodek stażowy, potwierdzające ukończenie z wynikiem pozytywnym stażu klinicznego, o którym mowa w ust. 4 pkt 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia, zawierające następujące informacje:
  - a) imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie dotyczy, oraz jej numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i datę urodzenia,
  - b) imię i nazwisko opiekuna stażu klinicznego,
  - c) miejsce, termin odbywania i liczbę godzin stażu klinicznego;
- 4) zaświadczenie wydane przez superwizora psychoterapii uzależnień, potwierdzające ukończenie z wynikiem pozytywnym superwizji klinicznej, o której mowa w ust. 4 pkt 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia, zawierające następujące informacje:
  - a) imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie dotyczy, oraz jej numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i datę urodzenia,
  - b) imię i nazwisko superwizora psychoterapii uzależnień,
  - c) termin odbywania i liczbę godzin superwizji klinicznej;
- 5) przygotowane przez osobę składającą wniosek studium przypadku.

§ 5. 1. Egzamin końcowy przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez dyrektora Biura.

2. Przewodniczącą komisji egzaminacyjnej wyznacza dyrektor Biura spośród jej członków.

3. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi osoby o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu w dziedzinie zdrowia psychicznego, w tym superwizorzy psychoterapii uzależnień.

4. Spośród członków komisji egzaminacyjnej dyrektor Biura powołuje zespoły egzaminacyjne do przeprowadzenia części pisemnej i części ustnej egzaminu końcowego i wyznacza przewodniczących tych zespołów. Przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego może być również przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

²⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

5. Zespół składa się z co najmniej 4 osób, w tym co najmniej dwóch superwizorów psychoterapii uzależnień.

6. Posiedzenia komisji egzaminacyjnej oraz posiedzenia zespołów egzaminacyjnych są niejawnie.

7. Zespół egzaminacyjny ulega rozwiązaniu z dniem przekazania komisji egzaminacyjnej protokołu z przebiegu tej części egzaminu, dla przeprowadzenia której został powołany.

8. Komisja egzaminacyjna ulega rozwiązaniu z dniem przekazania dyrektorowi Biura protokołu, o którym mowa w § 10 ust. 2.

§ 6. 1. Egzamin końcowy obejmuje sprawdzian wiedzy i umiejętności określonych w odpowiednim ramowym programie.

2. Egzamin końcowy w części pisemnej jest przeprowadzany w formie testu z zagadnień teoretycznych.

3. O uzyskaniu przez osobę zdającą oceny pozytywnej z części pisemnej decyduje w przypadku egzaminu w zakresie:

- 1) specjalisty psychoterapii uzależnień – udzielenie co najmniej 71% poprawnych odpowiedzi na pytania zawarte w teście z zagadnień teoretycznych;
- 2) instruktora terapii uzależnień – udzielenie co najmniej 55% poprawnych odpowiedzi na pytania zawarte w teście z zagadnień teoretycznych.

4. Osoba zdająca może wnieść w trakcie zdawania części pisemnej albo w terminie 3 dni od dnia jej zakończenia merytoryczne zastrzeżenie do pytania testowego. Zastrzeżenie składa się w formie pisemnej przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego.

5. Zastrzeżenie rozpatruje komisja egzaminacyjna w terminie 7 dni od dnia jego złożenia.

6. W przypadku uznania zastrzeżenia komisja egzaminacyjna unieważnia pytanie testowe objęte zastrzeżeniem i nie uwzględnia go przy dokonywaniu oceny, o której mowa w ust. 3.

§ 7. 1. Do części ustnej może przystąpić osoba, która uzyskała pozytywną ocenę z części pisemnej.

2. Egzamin końcowy w części ustnej obejmuje sprawdzian umiejętności nabytych, niezbędnych do prowadzenia psychoterapii osób uzależnionych albo osoby uzależnionej i osoby bliskiej osoby uzależnionej, przedstawienie studium przypadku oraz ustną odpowiedź na pytania zadawane przez członków zespołu egzaminacyjnego.

§ 8. 1. Studium przypadku przewodniczący komisji egzaminacyjnej poddaje weryfikacji i porównywaniu treści tekstowych poprzez specjalistyczny system informatyczny.

2. Osoba, której studium przypadku wykaże powyżej 30% podobieństw do prac innych osób lub własnej, wcześniej złożonej pracy, lub innych źródeł pisemnych, uzyskuje ocenę negatywną z części ustnej.

§ 9. 1. Studium przypadku, jeżeli nie zaistnieje okoliczność, o której mowa w § 8 ust. 2, jest rozpatrywane przez recenzenta wskazanego przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego powołanego do przeprowadzenia części ustnej egzaminu końcowego.

2. Recenzent ocenia studium przypadku pozytywnie albo negatywnie. W przypadku wystawienia przez recenzenta oceny negatywnej przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powołanego do przeprowadzenia części ustnej egzaminu końcowego powołuje kolejnego recenzenta do dokonania oceny tego studium.

3. Jeżeli ocena drugiego recenzenta studium przypadku jest pozytywna, o zakwalifikowaniu zdającego do ustnej odpowiedzi decyduje głos przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego powołanego do przeprowadzenia części ustnej egzaminu końcowego.

4. Uzyskanie dwóch ocen negatywnych studium przypadku skutkuje niedopuszczeniem do ustnej odpowiedzi i jest jednoznaczne z uzyskaniem przez osobę zdającą oceny negatywnej z części ustnej.

5. Nieusprawiedliwione niestawienie się na część ustną oznacza uzyskanie oceny negatywnej z tej części egzaminu.

6. O uzyskaniu przez osobę zdającą z części ustnej oceny pozytywnej albo oceny negatywnej, w przypadkach innych niż określone w ust. 4 i 5 oraz w § 8 ust. 2, decydują większością głosów członkowie zespołu egzaminacyjnego. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego tego zespołu.

§ 10. 1. Przebieg egzaminu końcowego osoby zdającej komisja egzaminacyjna dokumentuje w protokole sporządzanym na podstawie protokołów zespołów egzaminacyjnych. Protokół komisji egzaminacyjnej obejmuje odpowiednio następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko osoby zdającej;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby zdającej;
- 3) potwierdzające spełnienie przez osobę zdającą wymagań, o których mowa w art. 27 ust. 7 albo 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 4) skład komisji egzaminacyjnej, w tym zespołów egzaminacyjnych, i wskazanie ich przewodniczących;
- 5) datę przystąpienia do części pisemnej egzaminu końcowego;
- 6) ocenę z części pisemnej egzaminu końcowego;
- 7) oceny studium przypadku;
- 8) datę przystąpienia do części ustnej egzaminu końcowego;
- 9) ocenę z części ustnej egzaminu końcowego;
- 10) wskazanie okoliczności skutkujących niedopuszczeniem do części ustnej albo uzyskanie oceny negatywnej;
- 11) uwagi komisji egzaminacyjnej o przebiegu egzaminu końcowego.

2. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje protokół z egzaminu końcowego dyrektorowi Biura.

§ 11. 1. Osoba, która uzyskała ocenę negatywną z ustnej odpowiedzi na pytania zadawane przez członków zespołu egzaminacyjnego, może ponownie przystąpić do tej części ustnej egzaminu końcowego, jednak nie później niż w kolejnych dwóch sesjach następujących po sesji, w której uzyskała ocenę negatywną.

2. Osoba, która uzyskała ocenę negatywną ze studium przypadku, może ponownie przystąpić do tej części ustnej egzaminu końcowego, jednak nie później niż w okresie 2 lat od dnia uzyskania oceny pozytywnej z pisemnej części egzaminu końcowego.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1 i 2, składa wniosek o przystąpienie do odpowiedniej części ustnej egzaminu końcowego zawierający informacje, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5, oraz datę uzyskania oceny pozytywnej z pisemnej części egzaminu końcowego albo datę przystąpienia po raz pierwszy do części ustnej egzaminu końcowego.

§ 12. 1. Wzór certyfikatu instruktora terapii uzależnień wydawanego przez Biuro określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Wzór certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień wydawanego przez Biuro określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 13. 1. Szkolenia w dziedzinie uzależnień rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Dyrektor Biura przeprowadza egzamin końcowy na podstawie przepisów dotychczasowych nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2024 r. i wydaje certyfikaty, których wzór określa odpowiednio załącznik nr 2 albo 3 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia prowadziły superwizję kliniczną w ramach szkolenia w dziedzinie uzależnień od alkoholu lub w ramach szkolenia w dziedzinie uzależnień od środków odurzających lub substancji psychotropowych, uznaje się za spełniające wymagania, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 6 lit. a–e.

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy § 2 ust. 2 pkt 2.

§ 15. Certyfikaty instruktora terapii uzależnień oraz certyfikaty specjalisty psychoterapii uzależnień wydane przez Biuro na podstawie wzorów określonych w dotychczasowych przepisach zachowują ważność.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 2019 r.³⁾

Minister Zdrowia: wz. *J. Szczurek-Żelazko*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie uzależnień (Dz. U. poz. 931), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. poz. 1490).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 17 kwietnia 2019 r. (poz. 766)

Załącznik nr 1**RAMOWE PROGRAMY SZKOLENIA W DZIEDZINIE UZALEŻNIEŃ**

1. Szkolenie umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie psychoterapii:

- 1) osób z zaburzeniami związanymi z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, zaburzeniami nawyków i popędów,
  - 2) osób bliskich
- zwanych dalej „pacjentami”.

2. Ramowy program szkolenia w dziedzinie uzależnień w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień umożliwia nabycie co najmniej następujących umiejętności:

- 1) wyrażanie akceptacji i szacunku dla podmiotowości pacjenta;
- 2) nawiązywanie, podtrzymywanie i zakończenie relacji z pacjentem;
- 3) motywowanie do zmiany interpersonalnej i intrapsychicznej oraz zmiany zachowań;
- 4) diagnozowanie w obszarze uzależnień oraz wstępnego rozpoznawania innych zaburzeń psychicznych;
- 5) rozumienie wyników diagnozy medycznej i psychologicznej oraz wykorzystanie diagnozy w procesie kwalifikowania do leczenia i psychoterapii;
- 6) przeprowadzanie diagnozy problemowej;
- 7) planowanie i ewaluacja psychoterapii;
- 8) prowadzenie psychoterapii indywidualnej oraz grupowej;
- 9) rozumienie zjawisk zachodzących w procesie psychoterapii na różnych jej etapach;
- 10) adekwatne do potrzeb pacjenta wykorzystanie metod i technik psychoterapeutycznych;
- 11) udzielanie porad, prowadzenie treningów zmiany zachowań, interwencji kryzysowej, psychoedukacji;
- 12) praca z głodem substancji, przymusem realizowania czynności kompulsywnych oraz nawrotami choroby;
- 13) integracja oddziaływań medycznych, psychoterapii i pomocy społecznej;
- 14) współpraca w interdyscyplinarnych zespołach;
- 15) poddawanie swojej pracy superwizji;
- 16) zdolność i gotowość do rozpoznawania i rozwiązywania osobistych kryzysów.

3. Ramowy program szkolenia w dziedzinie uzależnień w zakresie instruktora terapii uzależnień umożliwia nabycie co najmniej następujących umiejętności:

- 1) wyrażanie akceptacji i szacunku dla podmiotowości pacjenta;
- 2) nawiązywanie, podtrzymywanie i zakończenie relacji z pacjentem;
- 3) motywowanie do zmiany interpersonalnej i intrapsychicznej oraz zmiany zachowań;
- 4) rozumienie w stopniu podstawowym zjawisk zachodzących w procesie psychoterapii na różnych jej etapach;
- 5) udzielanie porad, prowadzenie treningów zmiany zachowań, interwencji kryzysowej, psychoedukacji;
- 6) praca z głodem substancji, przymusem realizowania czynności kompulsywnych oraz nawrotami choroby;
- 7) integracja oddziaływań medycznych, psychoterapii i pomocy społecznej;

- 8) współpraca w interdyscyplinarnych zespołach;
- 9) poddawanie swojej pracy superwizji;
- 10) rozpoznawanie i rozwiązywanie osobistych kryzysów,

4. Ramowe programy szkolenia w dziedzinie uzależnień obejmują:

- 1) treningi psychologiczne;
- 2) zajęcia teoretyczne;
- 3) zajęcia warsztatowe;
- 4) staż kliniczny;
- 5) superwizję kliniczną.

5. Czasowy wymiar zajęć obejmuje nie mniej niż 800 godzin dydaktycznych oraz udokumentowane 100 godzin dydaktycznych zrealizowanego programu pracy indywidualnej lub grupowej z pacjentem, w szczególności w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219 oraz z 2019 r. poz. 492 i 730).

6. Minimalny zakres programu szkolenia w dziedzinie uzależnień obejmuje:

- 1) treningi psychologiczne – w wymiarze nie mniejszym niż 100 godzin dydaktycznych:
  - a) trening interpersonalny – nie mniej niż 50 godzin dydaktycznych realizowany w jednej sesji szkoleniowej przez parę trenerów, z czego jeden posiadający co najmniej rekomendację II stopnia – trener treningu interpersonalnego, przyznaną przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne,
  - b) trening intrapsychiczny – nie mniej niż 50 godzin dydaktycznych realizowany w jednej sesji szkoleniowej przez parę trenerów, z czego jeden posiadający co najmniej rekomendację II stopnia – trener treningu interpersonalnego, przyznaną przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne;
- 2) zajęcia teoretyczne w wymiarze nie mniejszym niż 90 godzin dydaktycznych;
- 3) warsztaty w wymiarze nie mniejszym niż 450 godzin dydaktycznych, podczas których ćwiczone są umiejętności wymienione w ust. 2 i 3;
- 4) staże kliniczne, obejmujące nie mniej niż 80 godzin dydaktycznych w okresie nie krótszym niż 10 dni, podejmowane po ukończeniu treningów psychologicznych, zajęć teoretycznych i zajęć warsztatowych, umożliwiające:
  - a) poznanie organizacji i oferty placówki stażowej,
  - b) uczestnictwo w sesjach diagnostyczno-konsultacyjnych, terapii grupowej, w treningach umiejętności psychospołecznych i w zebraniach klinicznych,
  - c) samodzielne prowadzenie lub współprowadzenie pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień, sesji diagnostyczno-konsultacyjnych, terapii grupowej, treningów umiejętności psychospołecznych i społeczności terapeutycznych;
- 5) superwizję kliniczną – w wymiarze nie mniejszym niż 80 godzin dydaktycznych, obejmującą opracowanie i udokumentowanie 100 godzin dydaktycznych programu terapii indywidualnej i grupowej z pacjentem, odbywającą się u osoby uprawnionej do prowadzenia superwizji klinicznej, podejmowaną po ukończeniu treningów psychologicznych, zajęć teoretycznych i zajęć warsztatowych, umożliwiającą:
  - a) prezentację umiejętności wymienionych w ust. 2 i 3,
  - b) uzyskanie przez osobę uczestniczącą w superwizji klinicznej informacji zwrotnej o jej umiejętnościach, zasobach, ograniczeniach i postawie etycznej.

7. Zajęcia teoretyczne, o których mowa w ust. 6 pkt 2, obejmują co najmniej:

- 1) wprowadzenie do psychopatologii, w tym:
  - a) psychopatologię ogólną i szczegółową, pojęcie choroby i zaburzenia psychicznego,
  - b) podstawowe objawy zaburzeń psychicznych,

- c) zespoły zaburzeń psychicznych i zaburzeń osobowości,
  - d) zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, zgodnie z aktualnie obowiązującą klasyfikacją ICD,
  - e) zaburzenia psychiczne i zaburzenia osobowości współistniejące z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) wprowadzenie do psychoterapii, w tym:
- a) podstawowe nurty teoretyczne w psychoterapii, w tym podejścia integracyjne,
  - b) podstawowe zjawiska i fazy procesu psychoterapii,
  - c) techniki w psychoterapii,
  - d) problemy i zjawiska terapii grupowej,
  - e) problemy etyczne w psychoterapii;
- 3) koncepcje uzależnienia i psychoterapia osób uzależnionych, w tym:
- a) charakterystykę alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych i ich wpływu na organizm,
  - b) neurobiologiczne, psychologiczne i społeczne koncepcje i modele uzależnień,
  - c) ocenę kliniczną pacjenta, w tym diagnozę nozologiczną i problemową,
  - d) planowanie celów i oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na ograniczanie używania, redukcję szkód zdrowotnych i społecznych lub osiągnięcie abstynencji,
  - e) monitorowanie terapii pacjenta,
  - f) psychoterapię opartą o wyniki badań naukowych,
  - g) metody, procedury i techniki psychoterapii uzależnień,
  - h) czynniki leczące i czynniki niespecyficzne w psychoterapii uzależnień;
- 4) oddziaływania psychospołeczne ukierunkowane na poprawę zdolności funkcjonowania społecznego pacjentów, w tym:
- a) pracę środowiskową,
  - b) ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych,
  - c) rolę grup samopomocowych w procesie zdrowienia,
  - d) rehabilitację społeczną i zawodową oraz reintegrację społeczną,
  - e) zintegrowany model opieki nad pacjentem zawierający oddziaływania medyczne, psychoterapeutyczne i społeczne;
- 5) leczenie farmakologiczne w terapii osób uzależnionych, w tym:
- a) leczenie zespołów abstynencyjnych,
  - b) farmakoterapię uzależnień, w tym leczenie substytucyjne osób uzależnionych;
- 6) populacje ze szczególnymi potrzebami w psychoterapii uzależnień, w tym:
- a) osoby z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami osobowości,
  - b) kobiety, w tym matki z dziećmi,
  - c) osoby niepełnoletnie,
  - d) osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
  - e) osoby niesłyszące i niedosłyszące,
  - f) osoby starsze;
- 7) pracę terapeutyczną z bliskimi osób uzależnionych:
- a) funkcjonowanie rodziny z problemem zaburzeń, o których mowa w ust. 1,
  - b) teorie i koncepcje dotyczące zaburzeń, o których mowa w ust. 1, występujących u osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, będących następstwem używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych lub z wykonywania zachowań kompulsywnych przez ich bliskich,

- c) teorie i koncepcje psychoterapii zaburzeń, o których mowa w ust. 1, występujących u osób bliskich,
  - d) podstawy pracy psychoterapeutycznej z rodziną i parą z problemem zaburzeń, o których mowa w ust. 1,
  - e) zjawisko przemocy w rodzinie – metody interwencji i psychoterapii osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy;
- 8) prawne aspekty używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych i leczenia uzależnień w Rzeczypospolitej Polskiej.

WZÓR

**Krajowe Biuro do Spraw
Przeciwdziałania Narkomanii**

CERTYFIKAT

instruktora terapii uzależnień

.....
(imię i nazwisko)

urodzony(-na) w dniu ..... w .....
zdał(a) w dniu ..... egzamin w zakresie instruktora terapii uzależnień,
o którym mowa w art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.), oraz uzyskał(a)

certyfikat instruktora terapii uzależnień.

Certyfikat jest dokumentem nadanym na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia
29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

....., dnia .....
(miejsowość)

Nr w ewidencji wydawanych certyfikatów .....

.....
Przewodniczący komisji egzaminacyjnej

.....
Dyrektor Krajowego Biura do Spraw
Przeciwdziałania Narkomanii

WZÓR

**Krajowe Biuro do Spraw
Przeciwdziałania Narkomanii**

CERTYFIKAT

specjalisty psychoterapii uzależnień

.....
(imię i nazwisko)

urodzony(-na) w dniu ..... w .....
zdał(a) w dniu ..... egzamin w zakresie specjalisty psychoterapii
uzależnień, o którym mowa w art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.), oraz uzyskał(a)

certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień.

Certyfikat jest dokumentem nadanym na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia
29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

....., dnia .....
(miejscowość)

Nr w ewidencji wydawanych certyfikatów .....

.....
Przewodniczący komisji egzaminacyjnej

.....
Dyrektor Krajowego Biura do Spraw
Przeciwdziałania Narkomanii